

Posudek oponenta bakalářské práce – praktická část

Jméno a příjmení studenta	Emma Marková		
Studijní program	Teorie a praxe audiovizuální tvorby		
Obor/ateliér	Režie a scenáristika / ateliér Audiovizuální tvorba		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2022/2023
Název práce	Hraný film: <i>Daleko od stromu</i>		
Oponent práce	MgA. Martin Velič		

Študentka Emma Marková sa v praktickej časti svojej bakalárskej práci rozhodla pre krátkometrážny film *Daleko od stromu*, v ktorom sa zhostila role scenáristky aj režisérky. Pre svoj snímok si zvolila tému, okolo ktorej jadra osciluje prakticky už od dôb, kedy sa hlásila na školu – ústredným motívom je žena, ženskosť, feminizmus, dospievanie ženy, starosti ženy v jej každodennosti.

V úvode nám autorka predstaví hlavné hrdinky – Zdenu a Lindu, nenásilnou a nedeskriptívnu formou - celá expozícia plynie s ľahkosťou a zároveň má požadovanú informačnú hodnotu. Príbeh je správne „zaháčkovaný“ a od prvého momentu vzbudzuje v divákovi množstvo správne nastolených otázok. Film si nekladie za svoj primárny cieľ budovať napätie, ktoré by nás držalo pri postupnom odkrývaní príbehu, ale skôr tajomstvo spoločného vzťahu dvoch ústredných postáv (matka a dcéra), či príčiny a následky ich vzájomného konfliktu.

Dialógy sú volené komorne, plynulo nadväzujú na seba, pôsobia prirodzene a nie je v nich priveľa nadbytočného obsahu. Občas sú dokonca komorné až príliš a možno by si zaslúžili širší priestor na do-objasnenie niektorých situácií, či motivácií. Hodnotiť to je už však viac vecou individuálneho vkusu, než odrazom zručností študentky. Po technickej stránke ale občas vo filme dochádza k momentom, kedy sú dialógy nezrozumiteľné, nie však vďaka hereckej akcii. Domnievam sa, že tvorcovia nemali ambíciu premietat' film na počítačoch, čo danú nezrozumiteľnosť zrejme spôsobilo. Je to tak?

Postavy však ožívajú a sú uveriteľné, či už obsahom svojej reči, konania, alebo drobných nuáns, s ktorými autorka pracuje. O to väčšia škoda je nie celkom umne ustrážené režijné vedenie hercov. Vo filme sa mieša ťarbavý prejav nehercov, so silne presakujúcim divadelným prejavom hercov, až po obtiažnú uveriteľnosť výrazu predstaviteľky postavy matky - Zdeny, miestami hraničiacu s nepochopením svojej role. Oproti tomu však autorka dokázala svoje režijné zručnosti pri vedení predstaviteľky postavy dcéry – Lindy. Jej správne nastavený prejav nám umožňuje nenechať sa vyrušiť skutočnosťou, že sledujeme film. Linda je v každom drobnom detaile autentická a prirodzená. Nehovoriac o erotickej scéne, ktoré spravidla bývajú náročné tak pre režiséra, ako aj pre herca – obzvlášť vo veku predstaviteľky Lindy.

Počas celého filmu sledujeme autorkin zmysel pre detail a vizuálnu estetiku, výtvarné cítenie a obrazovosť, ktorá sa pre vybraný žáner dokonale hodí. Niekedy sa v ňom stráca charakteristický Emmin rukopis, čo však dokazuje autorskú flexibilitu. Študentke by som tiež odporúčal lepšie objasniť špecifické oblasti, pri ktorých môže dôjsť k logickým, či legislatívnym nezrovnalostiam alebo k diváckemu nepochopeniu – napríklad obraz s exekútorom, kde nemusí byť publiku všeobecne jasné, či v takýchto prípadoch nie je povinnosťou štátu, ponechať osobe v exekúcii prostriedky zodpovedajúce životnému minimu.

Na zváženie je tiež úplný záver celého príbehu a otázka, či v nás jeden minimalisticky stvárnený obraz vzbudzuje žiadúce katarzné emócie dostatočne. Bolo by zaujímavé sledovať, ako by sa zmenil celkový prežitok z filmu, keby autorka ponechala danému obrazu väčší priestor a čas a nechala ho doznieť.

Je však nepopierateľné, že na bakalárske pomery sa jedná o vysoko kvalitný snímok. Emma nielen, že si zvolila zložitú tému sociálnej drámy, do ktorej je vždy náročné sa pustiť, ale ako autorka už v tejto etape svojho štúdia vykazuje známky veľmi nádejnej remeselnej zručnosti. V jej bakalárskom filme sa zrkadlia aj jej dve, zdanlivo nespojiteľné, výrazné vlastnosti – tvrdohlavosť a pokora. Režisérka Emma Marková potvrdila svoj filmársky talent a som presvedčený, že o nej ešte budeme veľa počuť.

Otázky k obhajobe:

- 1.) Uvažovali ste aj nad alternatívnym koncom? Aký by mohol byť? A pokiaľ by ostal rovnaký, akými prostriedkami by ste vedeli lepšie dosiahnuť katarzný efekt u diváka?**
- 2.) Aké najväčšie zmeny vo vnímaní výrazových prostriedkov filmovej reči badáte vo svojej režijnej praxi počas uplynulého bakalárskeho štúdia? - Najmä z hľadiska Vášho posunu od grotesknosti a irónie k sociálnej dráme. Prípadne, dali by sa tieto dva „smery“ skĺbiť dohromady?**

Návrh klasifikace: A – výborne

V Bratislave, dňa 1. 6. 2023

.....
podpis oponenta práce